

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . . 1 kor. Egy óra. . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolvasó igazgató:
 Kiadók és lapfelfelügyelők:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Egy boldog ország.

Debreczen, augusztus 18.

(W.) Hát még is csak van egy olyan király is, aki akkor is meg tudná becsületesen keresni a kenyerét, ha nem volna király.

Ki volna más: mint II. Vilmos, a német császár.

Ma olvashatunk róla egy újság-cikket, arról, hogy az amerikai egyetemi tanárokkal tárgyal. Amerikai tudósokat akar a német egyetemekre hozni, német tudósokat meg amerikai egyetemre küld.

Az ezzel a célja, hogy a német tudományt az amerikai gyakorlatias felfogással megtermékenyítse, és a német tudósok újján a német felfogást oltsa be az amerikai intelligenciába.

Közönségesen ismert és elismert tudós embertől is meglepő volna egy ilyen nagyszabású gondolat, hát még egy királytól, a kiről tudjuk, hogy a legfőbb tudománynak a Dienstreglamát tartja a gomb és fegyver pucolás után. No meg azután holmi tudományos előadás tekintetében mi egy egyetemi tanár szpiccse a vezérkari főnökök besprechungjához képest egy egy manőver után?

Japán szerelem.

A hősiességükkel és az oroszok felett kivívott győzelmükkel az egész világot bámulatba ejtő japánoknál a nálunk oly nagy pusztításokat okozó szerelem meglehetősen alárendelt szerepet játszik. Japánban, mint Ázsiában általában, nagyon kevésre becsülik a nőt és egy, a mi fogalmunknak megfelelő szerelmi házasság jóformán sohasem fordul elő.

A házasság Japánban igen egyszerű dolog és tisztán gyakorlati szempontok jönnek figyelembe. Ha egy fiatal ember eléri a házassalandó kort, szülei asszonyt keresnek a számára. Megbiznak egy közvetítő, hogy a kiszemelt leány szüleivel beszélje meg a szükséges dolgokat. Ez a közvetítő reodesen a család barátja, a i azután a házasságleknek egész életükön át védnökük marad, akihez ügyes-bajos dolgaikban tanácsért fordulnak és aki a köztük felmerülő viszály esetén a békéltető szerepét játsza.

Ez a közvetítő határozza meg az időt és a helyet, ahol a jövőző házasságlek láthatják egymást és beszélhetnek egymással.

Boldog ország vagy te Nagy Németország! sziveddel érez, benned él, vezet egy zseniális okos ember a Nagy II. Vilmos császár!

Erőszakos is olykor-olykor, kemény kezében feszes a gyepő. Talán holmi kis zsarnoki hajlamai is vannak. Boldog ország! akkor is tudod hogy nagy császárod csak a te dicsőségedre, a német eszme hódítására törekszik, minden siker a mit arat, minden terjeszkedés a mit elér, minden nimbus a mit zseniális személye kiérdemel rád veti vissza sugarát. Ha abszolút hatalommal uralkodnék is rajtad, büszkén, nyugodtan láthatnád benne a német birodalmat megtestesülve.

Nem zárkózik el a civilizációs elől. Fiát a bonni egyetemen a német jogra is megtanítják. A minden becsületes morál, és vallás alapelvét, az egyenlőség és testvériség fogalmát megismeri, nem képzei hogy jog csak egy van: a mit neki az Isten adott, és hogy másnak csak annyi joga lehet, a me nyit ő tőle kicsi-ártak.

Boldog ország! hódolva tisztelni való dynasztia.

*

I. Vilmosról azt tanítják, azt hirdeti száz meg száz „Wilhelm denk-

mal“ nagy Németországban, hogy ő alapította meg a Németbirodalmat. Hazugság. Hízogó szamarak hülye butasága. Moltke és Bismark nélkül kalapácsnyél maradt volna — kalapács nélkül.

De az a sok Denkmál nem érdemtel ember emléke. Nagy volt I. Vilmos nem azért mert ő tette a fejére a németek abroncsát: a császári koronát, hanem azért mert tőle származik az a dynasztia, a melyik a diszt, a hatalmat nem sinecurának tekinti, de kötelességnek; a mely feltétlen hódolatot követel, de azt ki is igyekszik érdemelni; szívével egy nemzet szive dobbanása, lelkében egy nemzet gondolatai, hatalmában, fényében nymbuszában egy nemzet büszkesége lüktet.

És pedig azé a nemzeté: a melyeknek fia, hü fia, koronás fejedelme! Hoch Hohenzollern!

Politikai hireink.

Budapest, augusztus 17.

Főfordulás küszöbén.

A passzív rezisztencia természet-szerűleg a katonai szempontból szükséges, sőt elkerülhetetlen ellennyomást eredményezi és az erőszakkal szemben,

kell ennie e két rovat, hogy ártatlanságát bebizonyítsa, vagy hogy bűnéért lakoljon — az istenítélet egy neme ez.

A házasság istenét egy kutyafejű bálványkép ábrázolja, melyhez a vőlegény és menyasszony egy-egy gyertyával kezükben közelednek és mialatt a pap imát mormol, ugyanazon lángnál meggyújtják a gyertyát. Ezzel a rövid szertartással a házasság meg van kötve. Most azután megkezdődik az ünnepi lakoma, melynek legfontosabb része a *sasnsan kudó* (szó szerint háromszor három) vőlegény és menyasszony három különböző tüvegéből háromszor iszik rizsből készült bort.

Nem kevésbé fontos a ruhák változtatása. Mihelyt a menyasszony férje házába lép, felcseréli ruháját egy férje által aján-dékozottal.

Igy lép férje elé és újabb kilencz csésze bor kiívása által végleg megpecsételik frigyüket. Mig azonban előbb még az asszony ivott először, most már a férjet illeti az elsőség, annak jelképül, hogy most már ő az ur és parancsoló. Ez a házassági ceremónia nagyon sokba kerül és a kevésbé vagyonos szülők úgy segítenek magokon,

Bérma ajándékul órák, ékszerek legolcsóbban csakis KURIÁN GYULA órásnál, Debreczen, Piacz-u. 42.

ha kell, erőszakot fognak alkalmazni. Itt már elérünk arra a pontra, hol — mint megjósoltuk, a fehér forradalmat a vörös forradalom szorítja háttérbe.

Megirtuk, hogy a renitens tartalékosokat és póttartalékosokat már csendőrökkel vezeték elő, ma hivatalosan beismerik, hogy az igaz, de régi katonai jogszokás, azokat, kik bevonulásra kötelezettek és nem vonultak be, mindig csendőrökkel, vagy Budapesten rendőrökkel állították elő, aztán a fegyvergyakorlat kitöltése után 28 órára terjedő magánzárkába való elzárással büntették. Most sem történik más, a mi eddig történt.

Ellentétek a kormányban.

Minden czáfolat dacára erősen tartja magát a hír, hogy a kormányban ellentétek vannak, amelyekről mi már hírt adtunk. Kristóffy belügyminiszter az okozója az ellentéteknek, mert az általános választói jog dolgában megindított akciójával sem a korona, sem a kormány többi tagja nem érte nek vele együtt.

Egy hírlapíró a kormány egyik tagjával ma a következő beszélgetést folytatta:

— Szabadna tudnom, kérdezte a hírlapíró, hogy mi volna kegyelmes uram magánvéleménye arról, hogy a nemzetiségeket kijátszák a nemzetiségi követelésekkel szemben.

— Erre már szabadon felelhetek. Én ezt alávalóságnak tartanám. Ha tényleg kísérlet tételnek, hogy a nemzetiségeket felvonulassák a nemzetiségi követelések ellen, nem hiszem, hogy ez a kabinet együtt maradhasson.

— Lehetségesnek tartja-e, hogy mégis tervben van valamiféle paktum a nemzetiségekkel?

— Nem hiszem; kizárnak tartom. A félreértést csak Kristóffy okozhatta, aki azonban legújabb nyilatkozatával helyre gazította a dolgot. Tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a kabinet képes volna nemzetellenes cselekedetre. Ezt magyar politikusról fel sem tételzem.

hogy megszőktetik a vőlegényt a leánykat. Ez is előzetes megbeszélés alapján történik és az a sajátságos a dologban, hogy a szülők játszik a haragosat és felháborodva indulnak a leány keresésére, kísérve a rokonságtól és a szomszédoktól. Persze megtalálják a leányt és némi komédia után megbocsájtanak neki. Így aztán elmaradhat a költséges esküvő.

Az udvarlásnak egyik leggyakoribb neme az, hogy a fiatal ember egy rózsát ültet a neki tetsző leány ablaká elé és ha az virul, az azt jelenti, hogy udvarlását szívesen veszik, ha azonban ehervad, ez annak a jele, hogy a leányt szülei nem adják hozzá. Az előbbi esetben a leány elküldi egy barátját ajándékokkal a lányos házhoz és ha azokat elfogadják, megtörténik a hivatalos eljegyzés, melyet többé felbontani nem lehet.

De ha nem égnék is a japánok a nők iránti szerelemben, az oroszok ellen folytatott és a világtörténelemben páratlanul álló dicső harcukkal megmutatták, hogy a szerelem tüze igenis hatalmasan lobog szívükben nem ugyan a nők, de nekik mindennél a világon drágább hazájuk iránt.

B. N.

— És mi a véleménye Excellenciának a választási reformról?

— A választási reformot szükségesnek tartom; de oly n reformot, mely az állam magyar jellegét csak érinti is, nem tudnék sem nem képzeln, sem nem támogatni.

A szabadelvű párt bomlása.

A szabadelvűpárt huszonhármas csoportja, amely a pártból való kilépés dolgában a mozgalmat megindította, holnap délelőtt újra értekezletet tart, amely a multkorinál még bizalmasabb természetű. Azt hiszik, hogy ezuttal még többen csatlakoznak a mozgalmhoz.

A holnapi tanácskozás célja, hogy érdemlegesen is megállapodjanak a további tennivalókról és hogy megállapítsák az e hónap huszonharmadikára összehívott értekezleten való eljárásukat. Ertesülésünk szerint többféle határozati javaslatot mutatnak be a holnapi értekezleten. Így a többi között lesz olyan javaslat, amely a szabadelvűpárt fölösztését indítványozza, olyan is, amely egyszerűen a pártból való kilépést javasolja.

A horvát bán lemondott.

(Kluen-Héderváry a kulisszák mögött.)

Immár kipattant titok, hogy Pejacevich gróf horvát bán miért mondott le. A minisztertanácsban leginkább ez foglalkoztatta a kabinet tagjait. Hogy mi okozta a bán birtelen lemondását, arról két verzió kering. Az egyik szerint Pejacevich kijelentette, hogy elvevel ellenkezik, hogy a magyar válság ügyében olyan szerepre vállalkozzék, amely őt a két-színűség gyaaujának tehetné ki. Mas, még pedig horvát forrásból támadt verzió szerint Pejacevics gróf méltatlankodással nyilatkozott arról, hogy Kluen-Héderváry gróf a horvát ügyek elintézésére még mindig befolyik a kulisszák mögött. Hogy a két verzió közül melyik az igazi, az ki fog derülni nemsokára, de az tény, hogy a bán váratlan lemondása egy újabb és váratlan kellemeden-sége a Fejérváry-kormányának.

Angol vendégeink.

Urban vannak a jó barátok, hogy személyesen is megismerkedjünk velünk és megláthassák a Tatra gyönyörű vidékét, mert Budapestet kivéve ott időznek legtovább. Sajnos ez évben a természet mostohán bánt Debreczennel és nagy Hortobágyával, sok időt így aligha töltenek városunkban. Azt azonban semmiesetre sem taktarják elmulasztani, hogy augusztus 27-én Vasárnap jelen ne legyenek az isteni tisztelőten a nagy templomban. Mert az angol vallásos nép. Boldogul is.

Bemutatom a vendégek néhány tagját, hogy fogalma legyen városunk művelt közönségének arról, hogy milyen érdemes és érdekes látogatóink lesznek. Mr. William Bosanquet Forster Bovill, unoka öccse Lord Chief Justice (olyan legfőbb ügyész Angolországban) Bovillnek és rokona a nem rég elhunyt Forster kiváló politikusnak. A hárrowi és cambridgei egyetem bevégezése után bebarangolta a világot. Mászokált a Himalájákon, meglátogatta a hiraevés író Stevensont Samvában. Eifogyván a pénzbe-

beállt fűtőnek egy postahajóra és úgy érkezett Sidneybe.

Onnan Oroszországba ment a hol megtanulta a nyomtatás mesterségét.

Visszatérve Londonba, egyetemi tanításokat tartott a szegény osztály előtt.

Majd elment Japánba, Koreába, Mandzsuriába és Szibérián keresztül tért vissza Londonba, ahol ismét folytatta az „University Settlement” munkát. Délafrikában mint harci tudósító szerepelt, Fezben el is volt zárva a forradalom alatt.

Visszajövetén Londonba megalapította az „Egyetemi lapokat.” és szerkeszti az „Echo” című igen kedvelt napi lapot.

Pompás uszó. A bacületrend keresztjét kapta, mivel embereket mentett meg a középtengerből Tunis és Genua között és „mentő medáliát” kapott mivel Cannesben is sok ember életét mentette meg.

A spanyol király koronázásán lap tudósító volt.

Nagy sportsman. Játsszik footballt, és vezetett a cambridgei csapatban. Részt vett a Gordon—Benett automobil versenyen.

Ismerőse a vagy íróknak, mint Tolstoy, Gorki, Brandes, Ibsen Maeterlinek, Björnson Meredith stb.

Öt órát alszik naponta, a többit a munkának szenteli.

Nyolczvan clubnak a tagja.

Alapítója a fiatal liberálisok clubjának és mint e liberálisok jelöltje, valószínűleg bejut a parlamentbe.

Bovill ur igen rokonszenvez a magyarokkal és ezen látogatását nagyra vehetik hazánkfiak.

Miss Mary Alice Vialls az írók clubjának a tagja. Naponkint két hasábot ír a „Daily News”-ban, női dolgokról. Több könyve jelent már meg, az utolsóban költeményei foglalvák.

Valóságos mintaképe a művelt angol nőknek, a ki szeret mindent a mi nemese munkában és szép a természetben.

Mrs. Colin Mac Donald több lap munkatársa és levelezője a Budapesti megjelenő „Hungary” című angol lapnak, melynek a szerkesztője Golonya Jenő, már elébük utazott a határra.

W. H. Shrubsole neve ismeretes lehet már minden újságot olvasó magyar ember előtt. Többször volt Magyarországon és ő vezeti ezen utazó társaságot is. Temérdek felolvasást tartott a magyarokról Angliában, vetítő képekkel mutatván be gyönyörű tájainkat. Tüze beszédeivel valóban felébresztette a rokon érzést a magyarok iránt.

Pedig hej nagy szükségünk van az angolok vendégszeretetére. A szomorú időkben de sok magyar ember talált ott szives fogadtatást. Ki tudja nem lesz-e megint szükség rá?

Ne adja az ég! Hanem azért szívleljük meg azt a régit és fogadjuk angol vendégeinket olyan vendégszeretettel, a milyet Debreczen városra ki tud fajeni. Hiszen csak egy napig lesznek, itt annak is egy részét az Isten házában töltik.

Komlóssy Miklós,

Külföldi hírek.

London, augusztus 17.

A por.smuthi békekonferencia, mely kezdetben sokatérő gyors munkát végzett, tegnap válságos stádiumba jutott s az érdeklődők aggodnak, vajjon elmulik-e a válság baj nélkül? Tegnap esett az eső annyira hűvös volt, hogy a meghatalmazottak felöltött vettek magukra. Mielőtt meg-

Bérma ajándékok

arany-, ezüst-, óra- és ékszerekben kizárólag Halász Nándornál szerezhetők be. Piac-
utca 24. szám. Fehérló szálló épület.

kezdték a munkát, a meghatalmazottak villásreggelihez ültek. Pont 10 órakor megkezdődött az ülés, mely a japán békejavaslat 7. pontjával foglalkozott. Ülés befejezése után déjenné következett. Az ülésen a vitás pontra nézve megegyezés nem jött létre. Ugy Witte, mint Komura terjedelmes táviratot küldtek Pétervárra, illetve Tokióba. Délutáni ülésen ismét a 4. ponttal foglalkoztak. Gyantják, hogy az a pont a manzsuriai vasút jövődó biztosítására vonatkozik. Este hét órakor, amikor az utolsó táviratok keltek, a kékekövetek még együtt ültek és tanácskoztak. Hír szerint a délutáni ülésen nemcsak a 7., hanem a 8. pontot is elintézték.

Az angol lapok különböző jóslásokba bocsátkoznak a béketárgyalásokat illetően. A Times szerint egy előkelő diplomata azt mondotta, hogy a béke különbözön van. A Morning Post és Dayli Telegraph ezzel szemben pesszimistikusan nyilatkoznak. Ezek szerint semmi remény arra, hogy a béke létrejön, ha csak Japán nem mond le Szachalinról és a kárpótlásról. Általában valamennyi orosz jelentés azt mondja, hogy folytatják a háborút, ha a japánok ragaszkodnak követelésükhöz.

A hatalmak kongresszusa.

Az orosz-japán béketárgyalás alkalmából merült fel először a terv, hogy a hatalmak kongresszusra gyűljenek össze, melyek az lenne a célja, hogy a hatalmak között függő vitás kérdéseket eldöntsék. A terv különösen Franciaországban nagyon tetszik, főleg legutóbb Wittének Oroszország jövőbeli nemzetközi politikájára vonatkozó nyilatkozatai adak újabb lökést az eszmének s egy párisi jelentés szerint most már erősebben fognak hozzá a terv megvalósításához. A nagyobb pártok orgánumai már kezdték fogva tartani az eszmét s most az Eclair közli kiváló francia államférfiak véleményét, melyben az illetők hangoztatják, hogy a jelenlegi világ politikai helyzet kivánatosabb teszi a hatalmak kongresszusának összehívását. E kérdésről Rouvier megbeszélést folytatott a legkiválóbb külpolitikusokkal s megbeszélésnek a nagykövetek jelentései szolgáltak alapul. Franciaország mindazonáltal a kezdeményezés szerepére aligha vállalkoznék, mert a kongresszuson első sorban a frankfurti béke revízióját kellene napirendre tűzni, ez pedig Rouvier politikája ellen volna. Kétségtelen, hogy a portsmouthi tárgyalások a világpolitikában nagyon jelentékeny kérdéseket fognak érinteni és Wittetikája, éppen a jelenleg meg orosz-japán vitás pontok nemzetköziségét ezélezza.

Rotschild a magyar pénzügyekről.

Érdekes nyilatkozatot tett a közelmúlt napokban a bécsi Rotschild báró a magyar pénzügyekről. Ez a nyilatkozat nem olyan optimisztikus, mint volt a gróf Apponyi Alberté, de sajnos, Rotschild báró többet is ért a pénzügyi dolgokhoz, mint a nemes gróf. Egy történelmi nevű magyar főispánnal beszélgetett Rotschild báró Kattenleutgebenben. Arra a kérdésre, hogyan van az, hogy a magyar papírok nem esnek hirtelen vissza, Rotschild báró így válaszolt:

Onnan van ez, mert az árfolyamokat Budapestre tartják. Ha azonban az ügyek szeptemberig nem jönnek rendbe, akkor Magyarországra nézve a pénzügyi válság elkerülhetetlen.

Edvárd király királyunknál.

Tegnap este érkezett Ischlbe Edvárd király, a hol nagy ünnepélyességgel fogadták. A két uralkodó találkozása rendkívül szíves volt.

Az angol király Ischlben.

Edvárd király Ferencz József királyval Gmundenbe való megérkezése óta két ízben hosszabb beszélgetést folytatott, a minek fon-

tosabb jelentőséget tulajdonítanak. Mialatt a vonat Gmundenből Ischlbe ment, a két uralkodó folyton beszélgetésbe voltak egymással elmerülve, úgy hogy e miatt a szokásos be-mutatkozások csak Ischlbe való megérkezése után történtek meg. Ischlben a két uralkodó kikocsizott és együtt voltak.

Vármegyénk és vidéke.

A téglásiak megemlékezése. Hosszu időn keresztül csepegtette a hit balzsamát Sáfvány Zsigmond a téglási református lelkész a hívők szívébe. Szerették is ök jó papjukat. Elhalálása óta igen sokszor emlegették. A református egyház emlékét most maradványon megörökíti. E hó 20-án délután 3 órakor ugyanitt a jó lelkész sírhelyét márványkövel jelölik meg. A nagyobb szabású ünnepélyen Hajdu és Szabolcs vármegye egyházai képvisel-tetni fogják magukat.

Istentiszteletek templomépítés szőljára. Foketehegy fürdőben állandó szokás, hogy vasárnaponként a társalgóban a protestánsok rendes istentiszteletet tartanak. A mostani időnyben is megtartatták ezek s a fürdőközönség a legnagyobb buzgósággal vész részt azokon. Széll Kálmán esperes, Zoványi Jenő theol. tanár; Juhász László gyógyelőki lelkész szolgáltak egymás után. A legutóbbi isteni tiszteletet a püspökladányi ref. egyház látta el, a mennyiben Kiss Ferencz lelkész predikált s Szabó Elek tanító vezette az éneket. A templomzások az építendő protestáns imaház javára adakozással vannak egybekötve. Az építési alap már 3000 k. A jövő évben valószínűleg hozzáfognak az építkezéshez. Ez alap összehozása a verscezi áll. reáliskolai tanár a rendki-vüli buzgalmu s tevékenységü Perjessy Lajos érdeme.

Rémület nyakszirt-merevedés miatt.

Biharmegye Vajda nevü községének lakosait izgalomba tartja Pap Demeter ottani földbirtokos feleségének halála. Az orvos ugyanis azt konstataálta, hogy a halál oka nyakszirt-merevedés és ez pedig ragályos. A lakosok kétsbeesetten védekeznek, a hatóság pedig minden intézkedést meg tett hogy a veszedelmes kór terjedésének útját vágja.

Tűzvész. Szina Tornavármegyei község, mint tudósítónk távirja tegnap délóta lángokban áll. Igen sok lakóház és behordott gabonamü esett eddig áldozatul a pusztító lángoknak. A tűz terjedésének gátat vetni a dühöngő viharban szinte lehetetlen.

A székelyhídi kongresszus. Az érmelléki országos szállószeti és borászati kongresszus végrehajtó bizottságát a földművelésügyi miniszter értesítette, hogy az erkölcsi támogatáson felül 500 korona segélyben is részesíti a kiadások fedezésére; azonfelül intézkedik, hogy a kereskedelmi miniszter a kongresszusra jelentkezőknek mérsékelt áru menetjegyet engedélyezzen. A kongresszus programja a következők lettek megállapítva. Szeptember 5-én reggel fogadtatásra az érkezőknek, az érkező vendégeknek elszállásolásáról az elszállásoló bizottság gondoskodik. Szeptember 5-én délelőtt diszgyűlés, délután borkiállítás megtekintése, a júri működése és döntésének kihirdetése, este ismerkedési estély a Fürdőháznál. Szeptember 6-án délelőtt a kongresszus ülésedik, délután 2 órakor ünnepi ebéd, délután 4 órakor a „Nagy-hegy“-i szőlők és a gróf Subenberg József pincészetének megtekintése. Szeptember 7.

délelőt a kongresszus ülésedik, délután kirándulás Nagy Kágyára özv. gróf Pongrácz Vilmosné szőlőinek és pincészetének megtekintése. Este bál lesz.

Városi közigazgatásunk.

Szabadságról. Oláh Károly városi tanácsnok a Pável fürdői nyaralásából hazakerkezett s hivatalát ma már átvette.

Elmaradt ülés. A kánikula ugy látszik nem a legegészségesebb hatással van a városi atyákra, tegnap délután ugyanis a nyugdíjellenőrző bizottságnak kellett volna ülésezni, de a tagok részvétlensége folytán azonban az ülés megtartható nem volt.

Aszfalt kocsit ut a Kossuth utcán. A magyar aszfalt részvénytársaság Debreczenben is szeretné bevezetni a gőzhengerrel tömörített aszfalt kocsitburkolatot. E célból valamely élénk forgalmu utcánk egyrésztét kérte, hogy jelölje ki a tanács a kísérlethez. Bizonyos feltételek mellett a tanács is hajlandó erre s Aczél Géza főmérnök tegnap a Kossuth-utca elejét jelölte ki, ahol a színházi kocsit bejáróig, csaknem az utca egész szélességében kétezer és néhány száz négyszög méter területet fognak ilyen aszfalt burkolattal ellátni.

Egyházak és iskolák.

Egy év Debreczen iskoláiban.

Az értesítők nyomán.

Egészségi szempontból az év rendes volt. Kisebb megbetegedések és mulasztások voltak, de huzamosabb betegség nem fordult elő.

Három tanár a kötelező sok óraszám mellett is talált időt és alkalmat, hogy hetenként 1—1 órát rendkívüli tantárgyakból is tartson: így a rajzból, a német irod. történetből és a logaritmusokkal való számításból. Természetesen az órák díjtalanok voltak. Ilyen külön órát tartott még Szentes János halápi tanító is a szépirásból.

Az intézetnek, bár közvetlen halottja nem volt, két jóakarója hunyt el ez évben. Hegyi Mihályné urnő, aki tudvalevőleg 20000 koronát hagyott az intézetnek és Lengyel Imre igazgatótanácsos, kir. tanácsos, aki az iskola nagytermének folytonosan ünnepes tisztaságban tartására 500 koronát tett le.

Az iskolával internátus van kapcsolatban, 51 növendéke volt ez idén.

A beírások szept. 1—3-án lesznek délelőtt és délután.

A javító stb. vizsgálatok 5—6—7 és 8-án, 11-én kezdődik a tanítás. Előre fizetendő az elemi iskolában 20 kor. 30 fil., a felsőbb leányisk. I—IV. osztályban 37 kor., a többi osztályokban és a tanítóképzőben 47 korona.

Látjuk tehát, hogy az iskolának nem egy adata ad megnyugtatót a szülőknek arra nézve, hogy leányaik nevelésére jó helyet választottak, de különösen megnyugtató lehet a szülőkre az, hogy az iskolában — amint az itt felsoroltakból is megláthatják — oly tanárkar működik, amely nem retten vissza a fáradságtól az intézet és a reabizott növendékek érdekében.

A „Svetits“ róm. kath. leánynevelő intézet. Tagozatai: (ez évben 171 növ.) elemi, polgári leányiskola és tanítóképző.

A két utóbbiban a tanári személyzet állott 20 tagból az igazgatón kívül, 8 polg. iskolákra képesített tanítónő, 5 okl. tanítónő. Az igazgatónak volt 7 órája; a vallástanárnak 16, az intézet főnöknőjének 16, 1 tanítónőnek 26 órája, 1-nek 22, 4-nek 21, 3-nak 19, 1-nek 17, 1-nek 14, 1-nek 12.

(Folytatjuk.)

Ünnepi istentiszteletek. Az uralkodó születésnapja alkalmából ma augusztus 18-án délelőtt 8 órakor a reformátusok nagytemplomában hálaadó istentisztelet fog tartatni. Ennek sorrendje a következő: 1. Megnyitó gyülekezeti ének: 37 dicséret 1. verse felállással. 2. Himnusz. (Kölcsey Ferencztől), éneklé a „Debreczeni Dalegylet”. 3. Gyülekezeti közének: LXI. zsoltár 5-6. verse. 4. Szele György ev. ref. lelkes imája. 5. „Király Himnusz” (Torday Gábertől, éneklé a „Debreczeni Dalegylet”. 6. Gyülekezeti záró-ének: a 220. dicséret 7. verse. Nagy, ceremóniás istentisztelet lesz a róm. kath. templomban d. e. 9 órakor. Ünnepély lesz továbbá a Deák utcai izr. templomban dél előtt 11 órakor. Az ünnepségeken a városban székelő hivatalok is részt vesznek.

Halálravert csendőrök.

Párját ritkító kegyetlenséggel vertek agyba-főbe két kötelességét teljesítő csendőrt Mezőczikud torda aranyosvármegyei községben a garázda oláh legények. A brutális esetről a következőket jelentik:

Kovács Imre mezőzáhi ör és Rosinka István csendőr czimzetes őrsvezető vasárnap délután Mezőczikud községben portyáztak. Egyik korcsma udvarán 20-25 férfi nagy láрма és duhajkodás között pálinkázott. Az őrsvezető, mivel este 8 óra után volt az idő, a záróra elmúlt, távozásra szólította fel a garázdálkodókat.

Azok félbe is hagyták a mulatozást, mire a csendőrök távoztak. Alig tettek egy pár lépést, a nagy sötétben két hatalmas furkósbót egyszerre sújtott le hátúról a fejükre.

A két csendőr eszmélet nélkül rogyott össze. Ekkor odarohantak a többi czinkosok is és botokkal, vasvillákkal ütötték a földön heverő áldozatokat. Kovács őrsvezető állán vasvillát szurtak keresztül, hogy a száján jött ki, Rosinka zsebében egy kulcs is ketté törött az embertelen ütlegektől, amelyek csak akkor szüntek meg, mikor már halottaknak hitték őket. Másnap az előljáróság értesítésére kiszállt egy csendőrhadbíró és Schönherr csendőrhadnagy, akiknek sikerült a főczinkosokat, Csenán Vaszi és Ponka Garilla mezőczikudi oláhlegényeket elfogni, akiket azonnal bezárolták a tordai ügyész-ség börtönébe.

A szerencsétlenül járt csendőröket, a m.-vásárhelyi csapatkórházban ápolják, az életbenmaradásához nincsen remény.

A kik lapunkra augusztus 1-étől előfizetnek, ingyen kapják a Debreczeni Független Ujságot e hó végéig. Csak azoknak küldjük meg ingyen a Debreczeni Független Ujság Nagy Nap-tárát, kik rendes előfizetői lapunknak.

UJDONSÁGOK.

Olvasóinkhoz.

Mélyen tisztelt előfizetőinkkel, ösz-szes nagyrabecsült olvasóinkkal, lapunk barátaival és munkatársaival — az okok mellőzésével — tudatjuk, hogy ifju Móríc Pál ur e lapnak alapításától fogva felelős szerkesztője, valamint Rostkovitz Arthur ur, kezdettől fogva munkatársunk, mai napon megszűntek a szerkesztőség tagjai lenni.

Addig is, míg a Debreczeni Független Ujság ujonnan szerződötetett felelős szerkesztője és munkatársai működésüket megkezdhetik, kérjük a n. é.

közönséget, hogy lapunkat, a mely ezentul is pártoktól és klikkektől független, gyors értesülésű lap lesz — mindig hálásan viszonzott támogatásában részesíteni sziveskedjék.

Itt említjük meg, hogy a lap közleményeiért ideiglenesen alólirottak a felelősök.

A kiadók

Kérelem munkatársainkhoz!

Lapunk mélyen tisztelt munkatársait ez uton is kérjük, hogy a szerkesztőségben beállott változás dacára cikkaikkal és közleményeikkel lapunkat ezentul is felkeresni, szives látogásaikkal szerencsételni, eddig tanúsított jóindulatu támogatásaikkal ezentul is megajándékozni sziveskedjenek. Örömmel ígérjük, hogy szives közreműködésüket mindannyiszor kellő figyelem kíséri.

— **A király születésnapja.** Királyunknak 75 dik születésnapját ünnepeljük ma országainak népei. E napon a hűséges alattvalók hagyományos szokása szerint hálaadó istentiszteletek lesznek Debreczenben is. Az ev. ref. nagytemplomban reggel 8 órakor, a r. katolikus templomban 9 órakor, s a Deák Ferencz-utcai izraelita templomban 10 órakor tartják a hálaadó istentiszteletet, amelyeken a polgári és katonai hatóságok testületileg vesznek részt.

— **Menetdíjkezdvezmény Budapestre és vissza.** A Szent István ünnep alkalmából a m. kir. államvasutak igazgatósága Budapestre és vissza szóló kedvezményes áru menetérti jegyek kiadását engedélyezte. Az oda valamint a visszautazásra érvényes jegyek f. hó 18 ikától kezdve adhatók ki s érvényességük időtartamuk 5 nap Debreczenből Budapestre és vissza a menetdíj: Gyorsvonat: I. oszt. kor. 32. — II. oszt. kor. 20. — Személyvonat: I. oszt. kor. 24. — II. oszt. kor. 16. — III. oszt. kor. 12. Felvilágosításul szolgál és menetérti jegyeket kiad: a m. kir. államvasutak városi menet-jegyirodája Debreczenben.

— **A nagy hadgyakorlatok és az öreg bakák.** A 39. gyalogezred szombatn reggel megy ez évi rendes nagy hadgyakorlatára. E nagy gyakorlatok Bélrágozon, Siádon és Nagymaroson lesznek. Első pihenőt Tépén tartják. Vasárnap már Siádon portyáznak. A nagy hadi mérkőzés alkalmával a 7. hadtest alá tartozó ezredek összpontosíttatnak. Az ez évi hadgyakorlat rövidebb időre van tervezve, mint az előző évié. A lefuvási határidő szeptember 14-ére van megállapítva. Normális évben, mikor a sorozások idején megszoszoktak tartatni, a lefuvás után haza engedik a kiszolgált öreg bakákat, az idén ez azonban nem fog megtörténni. A Fejervári törvénytelen kormány a legutóbbi miniszteri tanács határozata folytán a kiszolgált bakákat december 31-ig visszatartja.

— **Uj iparosok.** A következő iparosok váltottak ujabbán iparigazolványt: Benecsek Ferencz cipész Faragó-u. 8. sz., Tokaji István csizmadia Eötvös-u. 58. sz., Bányai Gábor asztalos Bethlen-u. 45. sz., Balázs Béla asztalos Bethlen-u. 45. sz.,

Nagy József lakatos Borz-u. 16. sz., Winkler Móríc cipész Hatvan u. 62., Vincze István mészáros ujföld, Varga Károly cipő felsőrész készítő Simonfi u. 5., Zöld József férti szabó Kossuth-u. 8., Marozsán György csizmadia Kut-u. 120., Király Sándor kőműves Patai-föld 58., Varga Zsigmond kőfaragó Sziv u. 9., Kérakgyártó István cséplési vállalat Teleki-u. 63., Róse Dezső óra és ékszer keresk. Piacz-u. 55., Farkas Jenő fűszer és csemege ker. Piacz u. 43., Weissenberg Sándor terménykeresk. Tizenháromváros u. 39., Ujváry György szatócs Bethlen-u. 52. szám.

— **A tifusz.** A nyár rendkívüli időjárása, az emiatt keletkezett egészségtelen viszonyok mindenféle nyavalyák kitörését okozták nálunk. A legfélelmeesebbek közül való, a tifusz is több áldozatot követelt már. Dr. Sár-vary Gyula t. főorvos eddig 28 tífuszos esetet jelentett be, csupán tegnap, egyetlen napon nyolcz megbetegedést. Kell, hogy a hatóság és közönség minden óvrendszabályt megtartson ilyen veszedelmes időkben, míg járványos fellépését nem jelzik az emberekben csöppet sem válogatós tífusznak.

— **Katonák és a király születésnapja.** A debreczeni katonaság, mint ismeretes, széles keretben ünnepli meg az uralkodó születés napját. Mar az este hozzá-látott ünnepelni és a következő helyeken adott éjjeli zenét: Kovács József polgármester, Schmidt ezredes lakása előtt a Hatvan-utczán és Nagy Győző állomásparancsnok lakása előtt a Csapó-utczán. A katonazenekar e helyeken egy egy darabot játszott. Ma reggel öt órakor a honvédeknek ábresztőt tartott. Zenével járta be az egész várost. Hat órakor az ösz-sze Debreczenben állomá-szó ezredek legénysége és tisztikara katonai díszben a pavillon laktanya elé vonult, ahol a katonaság által felállított oltárnál tábori mise volt. A tábori mise alatt a legénység háromszor diszlovót tett. Tábori mise után a legénység egész napra szabad és ünnepi ebédet kap.

— **Jószívű emberekhez.** Nagy nyomorúságban elmaradott szegény özvegy asszonyt ajánljuk e orokban a jószívű emberek figyelmébe. A férje, aki bojtiszolgá volt, pár nappal ezelőtt meghalt tifusz beteg-ségben s mint a megzedett szülő, ugy hagyta hátra a feleségét négy apró gyermekével, akik miatt a szerencsétlen özvegy a mindennapi kenyér keresésében is akadályozva van. Adományokat szerkező ögünk is elfogad, nyilvános nyugtázás mellett. Egyéb iránt a segelyre nagyon rászorult özvegy asszony Tinár-u. 52. sz. a. lakik.

— **A tartalékosokat és póttartalékosokat mozgósítják.** Félhivataloson jelentik a közös hadügyminiszterium-ból, hogy a napokban a katonai köz-igazgatás idevonalkozó részét szabályozni fogják. Ez a szabályozás már régebben megtörtént és a katonai pá-rancsnokságnak kiadatott. Most már tehát bizonyos, hogy a katonai pa-rancsnokság mozgósítani fog egyes korosztálybeli tartalékosokat és póttartalékosokat. A katonai behívókat — a vármegyék ellenállása óta — a legtöbb helyen teljesen figyelmen kívül hagy-ták és így különösen a honvédségnél a nagygyakorlat csaknem lehetetlenné vált, az idén korábban hívták be a legénységet a gyakorlatra, de annak alig negyven százalékja tett eleget a

behívásn
jéldre s
ezzel a k
honvédel
közös ha
azt is, n
és póttar
irtuk má
ben mo
nyult, m
ragaszok
kiragaszt
után mi
titka.

kocsiva
tőgyesül
fáradhata
rel esütő
működés
szállított
egyesület
tással ha
további n

tőffy Józ
tőnek a
mondott
az általa
ról a tö
országsz
ket. A r
cialisták
lt Deb
a szoczi

utra. M
segédesk
daja eszt
A mátész
debrecze
utazó se
rült is el
utnak in

rencz é
bíró la
ismerete
megjele
bírószág
rendőrb
testvére
gyon so
ismertel
fogtak a
betörést

Aotal V
jökedvb
tása köz
ezáltal a
mint a r
lenthétjü
megtáma
zománcz
A sebe

Monoki
számos
összero
fehérne
alá gyű
Mig ezt
levő fe
tett a r
zással
bízták

behívásnak. Katonáéknál mindenütt már jóelőre szoktak számolni és számoltak ezzel a körülménnyel is, amikor Bihar honvédelmi miniszter Bécsben járt, a közös hadügyminiszterrel megállapította azt is, mi történjék, ha a tartalékosok és póttartalékosok renitenskednek. Megirtuk már akkor, hogy ebben az esetben mozgósítanak, ez valóban bizonyult, mert a mozgósítási vörös falragaszok már készen is várják a kiragasztást. Hogy ezek kiragasztása után mi fog történni, az csak a jövő titka.

— **Első segélynyújtás a mentőkocsival.** A városunkban rég óhajtott mentőegyesület, hivatásos megalakulása előtt élén fáradhatatlan harczosával, dr. Burger Péterrel csütörtökön este megkezdte humanus működését. Súlyos betegen hazatért urinószállított az állomásról lakására. A mentőegyesület eme legelső lépése kiváló precizitással hajtatott végre. Remélhetjük, hogy a további működése is ehhez hasonló lesz.

— **Szocialisták gyűlése.** Kristóffy József belügyminiszteri ügyvezetőnek a választói jog kiterjesztéséről mondott nyilatkozata s azon hír, hogy az általános választói jog behozataláról a törvényjavaslat már készen van országsszerte felvillanyozta a kedélyeket. A nép becsületes munkásai a szocialisták nap-nap után gyűléseznek. Itt Debreczenben is ülésezni fognak a szocialisták vasárnap délután.

— **Borbély eszközökkel kelt utra.** Mészáros Károly Mátészalkán borbélysegédeskedett. Megunta a jó nótát s gazdája eszközeit felszedte s avval utra kelt. A mátészalkai csendőrség megkeresésére a debreczeni rendőrség a borbély eszközökkel utazó segéd ellen szintén kutatott. És sikerült is elfognia. Továbbiakig itt őrzik, ma utnak indítják Mátészalka felé.

— **Áruló bűnjелеk.** Radoszta Ferencz és Jenő nevei a Szalay táblabíró lakásának feltörése alkalmával ismeretessé vált. Csütörtök délután megjelent a rendőrségen és a vizsgáló bíróságon a szegedi rendőrkapitány és rendőrbiztos s a Radoszta Ferencz és testvére által lopott tárgyak közül nagyon sokat szegedi származásuaknak ismertek fel. Ezek alapján vallatóra fogtak a 2 jó madárt, akik 3 rendbeli betörést beismertek.

— **Bögrék közé került.** Szilagyi Antal Vágóúti Mihály-utca 57. sz. a. lakos jókedvében bögrét ment vásárolni. Válogatása közben beleborult a többi bögre közé ezáltal a bögréket összezavarta. Erre — mint a rendőrség információja alapján jelenthetjük — az ott levő Antal nevű segéd megtámadta s alaposan elverte, s egy kék zománcozott bádögédnyet a fejéhez vágott. A sebe 10 nap alatt fog begyógyulni.

— **Álmodása közben lopták meg.** Monoki József csapókerti lakos nap-számos csapó utcán jól befutott fejével összerogyott és elaludt. Nehány darab fehéreneműje nála volt s azt a feje alá gyűrte. Aztán álmodozott tovább. Míg ezt tette addig óráját és a feje alatt levő fehéreneműit ellopták. Jelentést tett a rendőrségen, ahol is a nyomozással Bikfalvy József rendőrbiztost bízták meg. A nyomozás eredménye-

ként — a rendőrségtől nyert információ alapján jelenthetjük, hogy Bikfalvy rendőrbiztos a tolvajt Berki József apaffi utca 147. sz. a. lakos személyében elfogta. Berki a lopást beismerte a fehéreneműt előadta, de az órával számolni már nem tudott, mert azt egy nánási cigány asszonynak eladta.

— **Polgári asztaltársaság szombat este 8 órakor a Dréher söresarnok helyiségében 300-ik tagjának beiktatása alkalmából ünnepélyes összejevetelt tart, melyre az asztaltársaság ez uton hívja meg az előzőségeket.**

— **Süvöltő mozdony.** A közönség egyre panaszkodik: most a bugás ellen, most a rossz menetelés ellen stb. stb. Tegnap ismét a kis vonat egyik különös sajátságával kellett megismerkednünk. Déli 12 órakor fület dugasztó üvöltözéssel döcögött a helyi vasut r. t. legújabb kocsija a piac-utcán. És ezt a süvöltöző tulajdonságát a helyi vasut javító műhelye még a késő délutáni órákba sem szüntette meg. Mikor lesz tehát már itt megrendszabályozás és jó közlekedés.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 kor.-t nyertek: 45196 55568.
5000 koronát nyertek: 35974.
2000 koronát nyertek: 54457, 75447.
1000 koronát nyert: 12332.
500 koronát nyertek: 5520 8338 22076
27419 31272 34135 37605 55323 55468
56525 60601 61066 63026 76094 82892
86816 88765 99193 99589 108241.

— **Templom betörés.** A husszupályi katólikus templomot csütörtök éjjel ismeretlen tettesek feltörték. A perselyeket kirabolták és sok oltár felszerelési cikket elvittek. A csendőrség és rendőrség erélyesen nyomoz.

— **A tót leány** cz. népszínmű Szombat esti előadásának főpróbája ma este lesz 9 órakor a „Mrgit fürdő“ disztermében, amely alkalommal csak az előadásra szóló jeggyel lehet belépni. A rendezőség.

— **A megkéselt asszony meggyógyult.** Jánossy Zoltan lelkész lakásának kapuja alatt megszurtt Török Zsigmondné csütörtök délután a kórházat teljesen felgyógyulva elhagyta.

— **Reásmert a revolverére.** Gyulai Zsigmond Csapó utca 49. sz. a. műhelyéből 2 héttel ezelőtt ismeretlen tettes revolverét ellopta. Tegnap aztán szomszédja Gyöngyösi József javítani vitt hozzá egy revolvert. Gyulai a revolverében reásmert a sajátjára. Kérdőre vonta Gyöngyösit. Erre ő azt felelte, hogy egy előtte ismeretlen szobafestő segédétől vette. A rendőrség nyomoz.

— **Ellopták a gyűrűjét.** Knöpfler Izidor csapó utcai szatócs e hó 24-én jelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes gyűrűjét ellopta. Kára 24 korona.

— **Elveszett** egy fehér, barna foltos, vágott farku „Csalo“ nevű rendkívüli sovány nőtény vizsl, megtaláló Simonyi ut 10. sz. alatt jutalmat kan.

— **Bika Mulató.** Kellőmesnek és mulatságosnak ígérkezik az orfeum mai előadása. Grünau Poldi, kinek tegnap kellett volna felépnie, későn való megérkezése miatt mára halasztotta bemutatkozását. Vele együtt ma lépnek fel először Ormai Lujza, Elek

Luci és Angelo Dusi. A műsor régi tagjai közül feilépnek a Debreczenben annyira kedvelté vált Jackson néger nő, Little Karabin, Ludwig Hortley, Virág Izsó és Német Ferike. A bohózatban Grünau Poldi játsza a főszerepet.

x **Használja a híres Hajdusági pedrót.** Egy doboz 50 fillér. Kapható Grossz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth-utca Arany-egyszarvu gyógyszerár.

TÁVIRATOK.

A szabadelvű párt bomlása.

Budapest, augusztus 17. A szabadelvű párt 23-as bizottsága fel 2 órakor ülést tartott. A tárgyalások érdekes mederben folytak. Csaknem bizonyos, hogy e párt végleges felbomlása befog következni. Különböző vélemények láttak napvilágot. Egyik elem, melynek Issekutz Győző volt a főszónoka, azt a kívánságát fejezte ki, hogy Tisza István gróf mondjon le mandátumáról s teljesen lépjen vissza a politikai élettől. A szabadelvű párt fentartása mellett egyedül Sándor Pál értvelt. Tisza István gróf a főispánoktól várja a jobbra fordulást. A szabadelvű párt augusztusi 27-iki naggyűlése előtt még egyszer a 23-as bizottság ülésezni fog.

Megkegyelmezések.

Budapest, augusztus 17. A király születése napja alkalmából, mint minden évben, az idén is megemlékeznek a bűn útjára tévedtekről is. Mint telefonon értesülünk, ma 79 rabnak fognak megkegyelmezési királyi kéziratot felolvasatni. A megkegyelmezettek között van életfogytiglani börtönre ítélt is.

Apponyi Sopronban.

Budapest, aug. 17. Gr. Apponyi Albert a soproni függetlenségi párt vasárnapi gyűlésére 3 képviselő kíséretében leutazik. Apponyit fényes óvációban készülnek részesíteni. Beszédében hír szerint érinteni fogja az általános választói jog kérdését „az új díszidensek“ mozgalmát és a nemzeti ellenállás módzatait. Kíséretében leutaznak gr. Batthányi Tivadar, Vázsonyi Vilmos és Berecz Árpád. A soproni függetlenségi párt Apponyi elhatározására a következő üdvözlő táviratot intézte hozzá: „A soproni függetlenségi párt végrehajtó bizottsága nagy örömmel értesül Nagyméltóságod azon nemes elhatározásáról, hogy Sopron városát megtisztelt látogatásával. Üdvözljük Nagyméltóságodat“.

Nem fizetik az adót.

Rudapest, augusztus 17. Az állampénztár hivatalos statisztikát készített az augusztus első feléről adót fizetőkről. E statisztika szerint augusztus első felében 2 ember fizetett adót.

A hároméves katonák sorsa.

Budapest, augusztus 17. A Magyar Nemzet írja, hogy egyes lapoknak az öreg bakákról közölt értesülései tévesek. A hároméves katonák visszatartásáról illetve szabadságolásáról eddig még nem hozatott végleges határozat; minden a politikai helyzet jobbra vagy

balra fordulásától függ. A hadvezetőség a helyzet fordulataig várakozó állás pontot foglal el. Az eddig történt intézkedések átmeneti jellegűek és nem lehetetlen az, hogy a harmadéves legénységet rövid idő múlva szabadsággal fogják.

Pejacsevics lemondásához.

Budapest, augusztus 17. A „Magyar Nemzet” kolumbának tartja azt a hírt mintha Pejacsevics horvát bár itt időzése alkalmával br. Fejérvárynak bonyújtotta volna lemondását.

Labancz előljáróság.

Balassa Gyarmat, augusztus 17. Nógrádmegye ma tartotta rendkívüli közgyűlését, melynek folyamán az ellenállás szervezésére kiküldöndött 55 ös bizottság tette meg jelentését eddigi munkálkodásáról. A bizottság elítélte javasolja Balassa-Gyarmat előljáróságát, mely a közgyűlés törvényes utasításait szegte meg, mikor a fogyasztási adók behajtása iránt intézkedett. A közgyűlés a bizottság javaslatát egyhangulag elfogadta és az előljáróság ellen megindította a megtorlási eljárást.

Arad a kormány szolgálatában.

Arad, augusztus 17. A „Magyarország” arról értesül, hogy Arad város daczára a nemrég hozott hazafias közgyűlési határozatnak a kormány intézkedései előtt meghajlik. Legújabbban a katonai behívók kézbesítésénél nyújt segédkezet a törvénytelen kormánynak.

Az alkotmány védelmében.

Székelyudvarhely, augusztus 17. Udvarhelymegye törvényhatósága mai közgyűlésén a kormánynyal szemben a passiv küzdelmet felvette. Töle adót, katonát megtagadott és 45 tagu jóléti bizottságot választott.

Sebess Dénes czáfol.

Marosvásárhely, augusztus 17. Sebess Dénes ma táviratilag kérte fel a lapok szerkesztőségét annak kijelentésére, hogy a lapok azon híresztelése, mintha a székely aktió tárgyában Vörös miniszterrel a székely képviselőkkel nem tárgyalának, a valóságnak meg nem felel.

Béketárgyalások.

London, aug. 17. Portsmouthból jelentik: Witte kijelentette az ujságíróknak, hogy korai volna azt hinni, hogy Korea és Mandzsuria sorsát illetőleg végleges megállapodások jöttek volna létre. Egyelőre csak elvi megállapodásra igyekeznek jutni s csak aztán lehet érdemben tárgyalni.

Páris, augusztus 17. A *Matin* jelenti Portsmouthból, hogy a béketárgyalásokon elfogadták a hatodik pontot. Ez a pont a Liaotung-félsziget és Port-Arthur bérletének kérdéséről szól és a negyedik pontot egészíti ki.

Portsmouth, augusztus 17. Witte kijelentette, hogy a békepontra vonatkozólag a japánok némi engedelményeket tettek, azonban megegyezniök ezek daczára sem sikerült. A Sachalin átadásáról szóló pontot egyelőre függőben tartják.

Vérengzések Oroszországban.

Pétervár, aug. 17. Pétervárról jelentik, hogy Bialosztokban u'abb antiszemita zavaráások történtek. A tegnap elesett zsidók temetése alkalmával ismét vérengzések történtek. Az utcák vérrel vannak bemocskolva. A halottak száma 80, a megsebesülteké 200. A halottak és sebesültek legnagyobb része nem is vett részt a temetésen.

Varsóból jelentik, hogy a rendőrség felfedezett egy házat, amelyben a tüntetők nagy része elmenekült. A lakók revolveresen védekeztek, miközben számosan meghaltak és megsebesültek. A házban nagymennyiségű dinamitot találtak felhalmozva.

Odesszából táviratozzák, hogy a hadi törvényszék egy 16 éves leányt 3 évi kényszermunkára ítélte.

Lukács miniszter rendelete.

Budapest, aug. 17. A közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsájtott ki, amelyben a Berzeviczy által már kívánt módon a magyar nyelvnek érvényt akar szerezni. Rendeletében meghagyja, hogy amely tanító nem képes a magyar nyelv tanítására, azt nyugdíjazni kell, s ott a hol a felekezetek vagy a községek nem képesek magyar iskolákat fenntartani, az állam fog magyar iskolákat felállítani s a tanítókat az állam fogja fizetni.

Vizbe fultak.

Zsolnáról jelentik, hogy ott Gvuracsco Béla 7 éves fiu fürdés közben a Vágba fult. — Janovec Máté honvédőrsvezető gyakorlat után Révfalu mellett a Vágban fürdővén, az ár magával ragadta; holttestét csak napok múlva találták meg. — Hricsó község határában egy 50 évesnek látszó tót földmivest vett ki a Vág partra. Kiletét eddig nem tudták megállapítani.

Elszabadult mozdony.

Bazel, augusztus 17. A Bazel-Ostlandi gyorsvonat oly rendkívüli gyorsasággal rohogott be a baseli állomásra, hogy a sineket is összerongálta és egészen a váróterembe rontott be. Azonban sikerült a száguldó vonatot mégis idejekorán megállítani. Emberben nem esett kár, de a váróterem épületei megrongálódtak.

Lesz orosz alkotmány.

Pétervár, augusztus 17. Az orosz czár végrehalárára beadja a derekát. Mint Pétervárról jelentik, e hó 19 én, Oroszországban ki fogják hirdetni az orosz alkotmányt. A pétervári sajtó már előzőleg fogja a világ sajtóval az alkotmány pontjainak tartalmát közölni. Az új alkotmány magatartása előreláthatólag nagy meglepetéseket fog kelteni.

Olvasóink rovata.

Vasuti mlzériák.

I.

E lapok hasábjain kitünően beváltak „Nyil vessző” urnak a postai visszasságot ostromozó és feltáró cikkei. Megpróbálok én a vasuti közlekedés terén észlelt hiányokra felhívni az illetékes lényezők becses figyelmét, hátha elérnénk azt, hogy valamely módon javulának a helyzetek. Kijelentjük előre is, hogy tollunkat tisztán

a közérdek- és sohasem személyes rokon, vagy ellenszenv vezérli és nem mulasztjuk el ott, a hol annak helye lesz, a dicséret-hangjait is alkalmazni.

Kezdjük legelőbb is a debreczeni főállomáson és itt a legelhagyatottabb III-dik osztályu utasok érdekein s kérdezzük szerezettel az igen tisztelt állomásfőnök urtól:

Miért kell a III-dik osztályu várótermet és annak tornácát akkor separtetni az ott összegyűlt szeméttől, amikor még tele van a váróterem és az utasok esznek, isznak? miért nem lehet ezt a takarítást annak a két három suhancznak akkor végezni, a mikor a nagyobb vonatszűnetek vannak, amikor természetesen várakozó utas sincs?

Miért nincs a vasuti indóház nagy előcsarnokában egy tökéletesen jól járó, a M. Á. V. debreczeni üzletvezetőég Tiszapalotában levő órájához hasonló s azzal hajszálnyira együtt járó s együtt kalapcsoló vasuti óra alkalmazva? Ha már az építések alkalmával erről megfeledeztek, nem lehetne azt utólag pótolva beszerezni? Hiszen már Bóczán Elemér is több ízben jelentette az utazó közönség e miatti zuglódását s annak hogy Bóczánt Budapestre áthelyezték — egy éve.

Kérdjük a tisztelt állomás főnök urat, milyen stádiumban van az ez irányban felterjesztés? lehet arra kilátásunk, hogy legalább öszre gyönyörködhetünk a szép vasuti állomási órában és hallgathatjuk annak példás pontossággal hangzó kalapácsütéseit?

És most szóljunk az ugynevezett vagyonos osztály érdekében is! Miután Debreczenben, az új állomás épületben behozták a perronjegyeket — kivétel nélkül, sőt a várótermekre is kiiterjesztőleg kötelező voltát, az által elértük azt, hogy kevesebb a kíséző és bucsuzkodó styafiság és így kevesebb a tolongás is. És utóvégre az a fejkenként fizetendő 20 fillér igen nemes czélra — a szolgálatközben életét veszített, vagy rokkantá lett vasuti személyzett özvegyei és árvái segélyezésére fordítottik. Nem is sajnáljuk és megváltjuk ugy családtagjaink mint a hennünket kikíséző család-séri tagok részére, kik ilven perronjegyekkel ellátva podgvánszainkat behozzák a várótermekbe, ott felvigyáznak azokra a vonat indulásáig s mikor vonatra kell utazó gazdjának felszállani, oda is utána viheti, de már a vasuti kocsiha nem helyezheti el, mert akkor kihágást követ el, mivel a szabályok értelmében utazási jegy nélkül szállott fel a vonatra. Az ilyen ártatlan szolgálókat aztán, rendesen — mikor már a gazdája elrohogott — s nem is védelmezheti meg, egy pár leleselkedő hordár besugása nyomán az ügveletés rendőri szobába kísérik, ott kihallgatják jegyzőkönyvet vesznek fel véle, aztán czitálják — és jó szerencse — ha kellőleg tud védekezni, hogy pénzbírsággal is nem sujtják.

Hát ez igen tisztelt kedves vasuti urak, nem jól van így! Ez a legszelidabb kifejezéssel élve, egy rókáról két bőrnek lehuzása.

Kérjük és elvárjuk az illető üzletvezetőségél főtisztviselő urtól, esetleg az állomásfőnök urtól, hogy e tárgyban felvilágosítást nyújtani sziveskedik, mert teljesen hihetetlennek tartjuk, hogy az ilyen eljárást a legelfogultabb segélyegyleti védelmező vasutas is helyeselné! Többire nézve pedig magunk is folytatjuk a megkezdett szemelvényeket, de azt szerelnők, ha az utazó közönség köréből mások is bekiűdenék e lapoknak saját tapasztalataikat.

Kartács.

Gyermekgyilkos urileány.

Hétlőn este a monori pályaudvaron elegáns megjelenésű, urias külsejű leány várta a Budapest felé induló vonatot.

Mellette angolos utazótáska hevert.

Már éppen csöngettek s a közönség késztült felszállani a vonatra, mikor a leányt megszólította egy csendőr.

— Mutassa kérem, a kezitaskáját.

A leány hirtelen felriadt merengéséből.

— Mit akar az Istené! Eresszenek el! El akarok utazni!

A csendőr azonban nem engedett. Erőszakkal ragadta ki a bőröndöt a kezéből. A kis táská tartalma feltárult.

Az utazótáskában egy három hónapos csecsemő holtteste feküdt.

A leányt azonnal letartóztatták és be kísérték a közeli csendőrséghez.

A csendőrség rögtön vallatásra fogta. Ott elmondotta, hogy Feyerlicht Sárának hívják, huszonegyéves varrónő. A szülei Gyöngyösön élnek, de ő néhány hónap előtt, egy lefedezt szerelmi ügye miatt megszökött hazulról, Budapestre jött fel s itt varrásból tengette az életét. Május első napjaiban egy leánygyermeknek adott életet, akit Olga névre kereszteltek. A csecsemőt Monorra adta ki dajkaságba egy Molnár Jánosné nevű parasztszonyhoz. Az első hónapokban pontosan fizette a tartásdíjat, a tizenhat koronát, de később beköszöntött a szegénység. Irt könyörgő leveleket az asszonyhoz, hogy várjon, legyen irgalommal, de az nem akart várni. Erre Feyerlicht Sára elszánta magát és hirtelen elutazott Monorra.

— Édes Molnárné, legyen irgalommal, kérlek a varrónő. Most nem fizethetek többet, mint nyolcz koronát. Tartsa még a kicsikémet.

— Nem lehet — felelte ridegen az asszony.

Feyerlicht Sára magához vette három hónapos kicsikéjét és sorba kérlete az asszonyokat.

— Néném, néném, — édes néném könyörüljön rajtam. Vegye magához a gyermeket. Most nincs pénzem, de egy hónap múlva visszatérek.

Az asszonyok, kik maguk is szegények, rendre megtagadták a kérését. — Feyerlicht Sára visszament újra a vasúti töltésen. Leült a kukoriczásba és mikor leszállt az alkony, a gyermeket megfojtotta. A büntény a monori asszonyok fedezték fel, akik leskelődtek utána, mire a csendőrség Feyerlicht Sárát a vasut pályaházában letartóztatta.

Feyerlicht Sára megrontójára vonatkozólag megtagadott minden fevilágosítást.

— Nem árulom el a kedvesemet. Meg mindig szeretem.

Annyit sejtnek csak, hogy egy Schwarz nevű fiatal nevelővel volt viszonya.

Orfeumi adomák.

Összegejtötte és fordította: M. M.

Egy ur beallit az órához, mondván vitesse el az inga óráját, mert nem jól jár.

Az inga órát elviszik. Néhány nap multán az órák személyesen viszi vissza és akasztja föl.

Az óra egyáltalán nem mozdul.

— Hallja — szolt bősztulén a házi ur — ez az óra mielőtt magánál volt az igaz, hogy rosszul, de legalább járt, de most meg se indul!

— Én?! Én!! Én tettem tönkre? Nem rossz! — Hozzá se nyultam!!!

Két jó barát sétál az utcán... Egy ház előtt elmenve megszólal az egyik:

— Te, itt fenn lakik a Pumpi Muki; 10 pengőmel adós; menj fel kaszirozd be, adós neked beléle 5 pengőt.

A jóbarát felnegy; kis idő múlva jó vissza.

- Nos! ? megkaptad?
- Igen! két pofont.
- No és szó nélkül hagyod?
- Nu! ? hiszen nem nekem tartozik?

*

Pollák ur fürdeni ment. Midőn hazajön, kétségbeesve panaszoja a feleségének, hogy nem találja sehol a mellényét. Két év múlva ismét elmegy fürödni és mikor onnan hazajön, öömmel meséli a feleségének:

— Képzeld fiam, megtaláltam a mellényét.

— Miféle mellényt?

— Nu! amit két év előtt elvesztettem a Római fürdőben.

— Nu és hol volta?

— Khépzelsz az ingem alatt volt!

*

A vasutnak egy külön szakaszába be akar szállni egy lengyel zsidó. A kalauz rá szól:

— Halja csak, oda nem lehet; ott két püspök ül.

— Micsoda pimaszságt? ki mondta magánsk hodj én vagyok odj püspök?

*

A Zwickmandl Manó elvesz egy csunya asszonyt: pupos, sánta, kancsal, féloldalas.

Sétálva az utcán, egy jó barátjával találkozik, bemutatja a feleségének. Ez udvarián a füléhez hajolva kérdezi tőle:

— Mi jutott eszedbe, ezt a rettenetes perszónát elvenni!?

— Beszélhetsz hangosan; süket is!

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése

Budapest, 1905. augusztus 17.

Készáru 15 olcsóbb határidők vélemény vételekre szilárdultak.

1905. októberi buza	15.98.—
1906. áprilisi buza	16.30.—32
októberi rozs	12.98.—
1905. áprilisi rozs	13.32.—34
októberi zab	12.08.—10
1905. áprilisi zab	—
1906. májusi tengeri	13.14.—16
1905. júliusi	16.70.—72
1905. aug.	—
szeptemberi	—
1905 augusztusi repce	24.20.—40

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Az idény előrehaladottsága miatt

rendkívül

leszállított áron

árusítunk

Mosó zephir, Kreton,

Ruhavászon, Etamine

és Batistokat.

Szönyeg vásárlás!

A raktárunkon lévő szönyegek nagy részét

élesen leszállított áron

árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű

Brüsszeli szönyegeinket

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt 80 kr. ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szönyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart.

Szabó Lajos fiai cégénél

Debreczen.

Legjobb bajuszsodró a híres DEBRECZENI

„GZIVIS“ bajuszpedró

mely nem tép, de jól összetartja és nőtteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“ hoz DEBRECZENBEN.

A nyári idényből

visszamaradt áruk

leszállított áron

árusítatnak el.

Szerb vászon mtr 14 kr. Kartonok 20 krtól. Batistok, Zepfirek, Delinek stb. Dus választékban Női esernyők 110-től. Fegyházban kötött férfi, női és gyermek harisnyák és sok fel nem sorolt áruk

OLCSÓ ÁRBAN

árusítatnak el.

Dospoly János utóda

Főtér, Tisza palota

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozásnak tessék válaszbélyeget csatolni.

Kitűnő faj hegyi csemege szállítot szállítok bármely mennyiségben augusztus 20 tól kezdve. Előjegyzéseket már a mai naptól fölvezem. Darvas Miksa fűszer- és csemege üzlete Debreczen. Telefon 294

Legelő elsőrendű kiadó közel Debreczenhez. Czim a kiadóhivatalban megtudható.

Bolthelyiség minden órában legforgalmasabb helyen kiadó Csapó u. 56.

Egy vadászkutya, kóppó eltévedt, fekete hátú, 4 lába teje fehér és a nyakán felül fehér folt. A szives megtaláló jutalom mellett Arany János u. 50. sz. a. adja át.

Tüdő- és nyakbetegek, asthma és gégebajok sok! A ki tüdő- és gégebajától, még a legdültebbeket is, a ki asthmájától, ha még olyan régi és gyógyíthatatlannak látszik, egyszersmindkorra meg akar szabadulni írjon e címre: **A. Wolffsky Berlin N. Weissenburgerstrasse 72.** A köszönetnyilvánítások ezre garantált nyujtanak modja nagy gyógyerejének. Körülrás ingyen.

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is Kurián Gyula órásnál Debreczen, Piacz-u. 42.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Vajat, ludzsirt teljesen pótoló főzéshez, sütéshez kitűnő, szagtalan, szapora, kellemes, egészséges orthodox כשר (kóser) kókuszzirom. Postadoboz (elegyűly 5 kilogramm) finom kor. 5.50, legfinomabb kor. 6. Klein Sándor, Tolesva.

Két szobás lakást mellékheységekkel, keresek magános házaspár részére, lehetőleg a város nyugoti oldalán, november elsejére. Czim a kiadóhivatalban.

Vaskereskedő segéd a ki vasszakmában teljesen képzett, esetleg fűszert is érti, vidéki kisebb városokban szervirozott, azonnal állomást nyerhet Slachta János kereskedésében H.-Nánáson. Itt egy tanuló is felvétetik.

Házilag készített borecset eladó. Czim a kiadóhivatalban.

A volt Vadasz féle szállótelepen naponta kitűnő csemege szálló kapható.

Kandel Ferencz ur Peéri sző őtelepéről finom csemege szálló kapható a Bikával szemben lévő dohánytözsében.

Naponta friss vaj, ideai lencse jó főző kapható Glück Izi or fűszerüzletében Péterfi-utcán.

100 hl. saját termesztésű és kezelésű kitűnő sestakerti bor, akár egy sommában, akár belőle 50 litert meghaladó mennyiség eladó. Czim a kiadóhivatalnál.

Két szoba, konyhából álló lakás, közel a piacshoz október 1-re kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Egy 4 lóerejű cséplőgépnél tulajdonosa csépelni valót keres. Jó és tiszta munkáról kezeskedik. Czim a kiadóban.

Német nyelvből oktatásra vagy nevelőnek ajánkozik okleveles száz tanító szerény feltételek mellett. Czim a kiadóban.

Két szép, márványlapos éjjeli szekrény megvételre kerestetik. Czim a kiadóban.

Az általam leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegyiszta

sósborszesz

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárteramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

V deki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

Tóth Béla gyógyszerháza és illatszerraktára Debreczenben (Tisza-palota)

Képviselőt és bizományi raktár: **BÉSZLER és DÁVID** utaknál Debreczen.

Konyári Sóstó fürdő

megnyit április hó 30-án.

Gyógyítja a görvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszut, csontvelőlob, összezsugorodott izület stb mindennemű köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle borbajokat, továbbá sápkór, máj lép, vese és belső daganatokat, különösen női és férfi bajokra legkitűnőbb hatású.

Fürdő orvos: **Dr. Móricz Ernő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, jó vendéglő (kitűnő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletem alatt állanak) és a mi fő, mélyen leszállított árak mellett rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesünek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: **Hosszupályi**, Debreczen—N. Létai vonalon. Posta és távirda állomás helyben. Minden vonat érkezésénél kocsik állanak rendelkezésre.

Tanítóknak, mindenféle tisztviselőknak, hivatalnokoknak 25% árkedvezményt.

Tisztelettel

FRANK ZSIGMOND
a Konyári Sóstó fürdő kezelője.

Csász. és kir. szab. jégsekrény.

Gyár: Budapeston, **STILLER JÓZSEF**-nél, ajánlja törvényesen védett és elméleti legjobb szerkezetű, kitűnő minőségű hűtőeszközöket sör, víz, vaj, nyers húss hűtésére, ételhűtőket házi szükségletre, fagyalt-készülékeket és fagyalt-reszervoárokat, hőmérési berendezéseket és legújabb szerkezetű pengécsapokat. — Képes árjegyzékek fontú gyártmányokról, valamint a legújabb találmánya hűtőkről, ételhűtőkről, továbbá sörkimerő készülékekről (hűtött levegő nyomással) kívánatra ingyen.

STILLER JÓZSEF
RUDAPEST.

Gyár és iroda:
VII. ker. Nagydófa-utca 22. szám.
Wesselyni-utca sarok.